

Εξώφυλλο

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #188

ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΚΑΙ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

Θ. Αγγελόπουλος

10 χρόνια από το θάνατό του

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο
Ιωαννίνων, τη βδομάδα που πέρασε

1 Πόσο κοστίζει το ταξίδι Ιωάννινα-Αθήνα;

Η ΑΚΡΙΒΕΙΑ που χτυπάει τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς, κυρίως στην ενέργεια και κατ' επέκταση σε όλους τους τομείς, έχει ακριβύνει σημαντικά τις μετακινήσεις.

<https://typos-i.gr/article/poso-kostizei-ta3idi-iwannina-a8hna>

2 Ο Δήμος Ιωαννιτών, τα τεστ PCR και οι τιμές

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ Ανάπτυξης, στις αρχές του Ιανουαρίου, όρισε την ανώτατη τιμή των 47 ευρώ για τα PCR τεστ. Την ίδια ώρα οι δήμαρχοι Νεάπολης-Συκεών και Χαλανδρίου ανακοίνωσαν ότι οι ίδιοι εξασφάλισαν στις τελευταίες δημοπρασίες την προμήθεια PCR τεστ έναντι 25 και 27 ευρώ.

<https://typos-i.gr/article/o-dhmos-iwannitwn-ta-tes-t-pcr-kai-oi-times>

3 Το χαμάμ στο Κάστρο των Ιωαννίνων και το μυστικό του

ΕΔΩ ΚΑΙ ΛΙΓΟΥΣ μήνες, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων έχει ξεκινήσει το έργο της αποκατάστασης του οθωμανικού λουτρού (χαμάμ) στο Κάστρο. Ενός δημόσιου κτιρίου της οθωμανικής περιόδου, που αν και έχει χαρακτηριστεί μνημείο από το 1925, δεν κατάφερε να φτάσει αλώβητο στο σήμερα..

<https://typos-i.gr/article/xamam-sto-kaastro-kai-mystiko-toy>

4 Στην οδό Δαγκλή, τότε και τώρα

ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΔΑΓΚΛΗ, στην πλατεία Νότι Μπότσαρη, έχουν αλλάξει πολλά από αυτά που αποτύπωσε η φωτογραφία του Χριστόδουλου Ευτυχιάδη, πριν από μισό αιώνα περίπου. Η κολόνα της ΔΕΗ όμως, είναι η ίδια, στο ίδιο σημείο....

<https://typos-i.gr/article/sthn-odo-dagklh-tote-kai-twra>

 A red rectangular button with a white circle icon on the left and the text "BECOME A PATRON" in white capital letters.

Στηρίζοντας τον Τύπο Ιωαννίνων με μια συνδρομή

Με μια συνδρομή, 4 ή 10 ευρώ ή με ποσό της επιλογής σας, μπορείτε να στηρίξετε τον Τύπο Ιωαννίνων σε δύσκολους καιρούς για την επαγγελματική δημοσιογραφία.

Οι συνδρομητές-τριες του Τύπου Ιωαννίνων, έχουν πρόσβαση σε μια σειρά «προνόμια», μέσω του λογαριασμού στο Patreon και της αντίστοιχης εφαρμογής για κινητά. Εκεί, μπορείτε να βλέπετε περιεχόμενο του Τύπου Ιωαννίνων, προσβάσιμο μόνο ή νωρίτερα από την κυκλοφορία του, σε συνδρομητές-τριες:

Με μια συνδρομή 4 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Την πρώτη έκδοση των **Ρετρό Ιστοριών** σε ψηφιακό βιβλίο (pdf)
- Την ψηφιακή έκδοση «**Ένα άλμπουμ την εβδομάδα**», που περιλαμβάνει 52+1 κείμενα για ισάριθμα μουσικά άλμπουμ
- Όλα τα podcasts της πρώτης περιόδου της εκπομπής «**Τύπος στο Μικρόφωνο**», με δυνατότητα downloading
- Πρόσβαση, πριν τη δημοσίευσή τους, στα **video reports** και σε διάφορα άρθρα

Με τη συνδρομή των 10 ευρώ* στον Τύπο, παίρνετε:

- Όλα τα παραπάνω, συν ένα αντίτυπο του βιβλίου «**Οι 'αποστάτες', τα ρέντζελα και οι δήμαρχοι/Οι δημοτικές εκλογές στα Γιάννενα, 1925-2014**» σε φυσική μορφή
- Ανάγνωση του **Εξωφύλλου** την προηγούμενη ημέρα κυκλοφορίας του
- Πρόσβαση σε προσφορές για **θεάματα** (θέατρα, συναυλίες) που γίνονται στην πόλη των Ιωαννίνων

Για να εγγραφείτε, βρείτε το «πορτοκαλί κουμπί» του Patreon σε κείμενα του site ή αντιγράψτε αυτό το σύνδεσμο:

<https://www.patreon.com/TyposI>

Σε αυτό το βίντεο, θα βρείτε αναλυτικές οδηγίες για την εγγραφή:

<https://www.youtube.com/watch?v=75ah4XuyCI8&feature=youtu.be>

[*οι τιμές είναι προ ΦΠΑ]

Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ, 10 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

Μια δεκαετία και μια μέρα

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Ο Θόδωρος Αγγελόπουλος υπήρξε ο σημαντικός έλληνας σκηνοθέτης, κινηματογραφιστής, «αφηγητής κοινωνικών ιστοριών». Στις 24 Ιανουαρίου 2022 συμπληρώνονται δέκα χρόνια από το θάνατό του, σε δυστύχημα, κατά τη διάρκεια των γυρισμάτων της τελευταίας –και ατελούς– ταινίας του, «Η άλλη θάλασσα».

Από τον «Θίασο», την κορυφαία στιγμή, τη δική του και του ελληνικού σινεμά γενικότερα μέχρι τις πιο πρόσφατες δημιουργίες του, το τοπίο των Ιωαννίνων κατείχε τη δική του θέση, ισότιμη σχεδόν με άλλα αγαπημένα του κινηματογραφικά τοπία.

Η «Αναπαράσταση» όμως, η πρώτη του ταινία μεγάλου μήκους, φέρει μαζί της και την «εικόνα που θα έπαιρνε μαζί του φεύγοντας», όπως συχνά ο ίδιος έλεγε: τη βρεγμένη γη στην Βίτσα και μια φωνή από το καφενείο, να τραγουδάει: «Μωρή κοντούλα λεμονιά...»

Το αφιέρωμα για τα 10 χρόνια από το θάνατό του, ανατρέχει στην εκδήλωση που έγινε προς τιμήν του, για τα 40 χρόνια της «Αναπαράστασης», το 2010, στα Κάτω Πεδινά, αλλά και στα σημεία των Ιωαννίνων που σηματοδότησαν τις ταινίες του και την ίδια την πόλη.

«Αυτό που θα πάρω μαζί μου...»

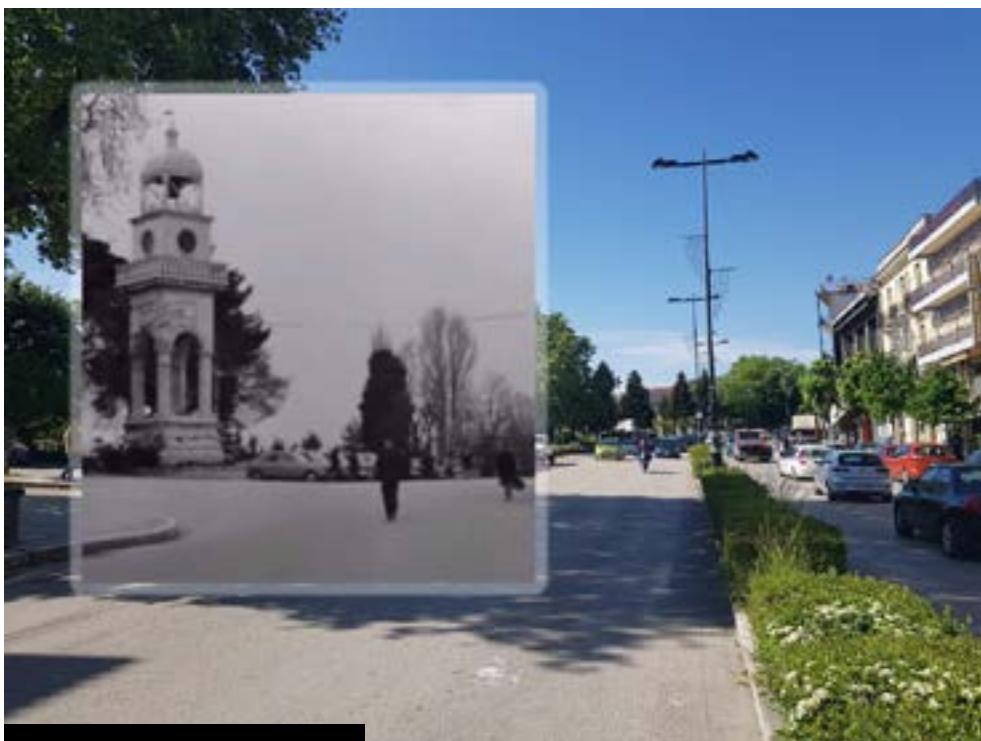
Στο κανάλι του Τύπου στο Youtube, καθώς και στο tyros-i.gr, θα βρείτε μια ηχογραφημένη μαρτυρία του ίδιου του Αγγελόπουλου, από το αρχείο του Κώστα Τζιόβα, από την εκδήλωση τιμής στα Κάτω Πεδινά το 2010, όπου περιγράφει την εικόνα που «θα έπαιρνε μαζί του, όταν έφευγε». Και αυτή η εικόνα, είναι στη Βίτσα...

Ο Αγγελόπουλος των Ιωαννίνων

Η ομίχλη; Η «κλειστή» ατμόσφαιρα και η κοινωνία με τις μυστηριακές απολήξεις; Το σκηνικό για έναν αιώνα ελληνικής, πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας; Η «αέναη περιπέτεια του ανθρώπου» που ήθελε ο ίδιος να διηγείται; Τα Ιωάννινα υπήρξαν, μαζί με τη Φλώρινα, το αγαπημένο φιλομορφικό μέρος του Θόδωρου Αγγελόπου-

λου. Αυτό που αν συνέβαινε σήμερα, θα «ισοπέδωνε» όλα τα υπόλοιπα επιχειρήματα στο πεζό και κίβδηλο συχνά πλαίσιο του «branding» για την περιοχή. Οι ταινίες του όμως δεν εξιδανίκευαν. Τα σενάρια που έγραφε μαζί με τον Γκουέρα, τον Μάρκαρη και άλλους, δεν διηγούνταν περίλαμπρες νίκες. Ούτε όμως και ήττες. Ο Αγγελόπουλος στοχοποιήθηκε και όταν ήταν στις δόξες του, αλλά και μετά θάνατο ως

ένας από τους υπεύθυνους για την «ιδεολογική ηγεμονία της Αριστεράς» και άρα, όχι τόσο σημαντικός δημιουργός. Φυσικά, η νεοδεξιά αισθητική και ιστοριογραφική αντίληψη ακόμα αναγνωρίζει την ήττα της στη διαβόητη σκηνή του κέντρου διασκέδασης στον «Θίασο», εκεί που οι «νικητές», για να νικήσουν πρέπει να τραβήξουν πιστόλι και τελικά, καταλήγουν να χορεύουν αναμεταξύ τους...

Το 1969 λοιπόν, το Ζαγόρι και τα Ιωάννινα γίνονται το φυσικό πεδίο όπου εξελίσσεται η «Αναπαράσταση»: Μονοδένδρι, Βίτσα, αλλά και η πόλη, το Κριθαροπάζαρο, η παραλίμνια περιοχή, το Ρολόι

Το 1977 η Παμβώτιδα είναι βασική εικόνα στους «Κυνηγούς»: Ο Δημήτρης Καμπερίδης και ο Στράτος Παχής μπροστά στη Σκάλα, οι αντιπαραθετικοί συμβολισμοί στο Κουρμανιό κ.α.

Το 1975 κυκλοφορεί ο «Θίασος»: η Σκάλα, το Κουρμανιό, το Κάστρο, το χάνι του Θανάπουλου και φυσικά, ο Θίασος να τραγουδάει μέσα στα χιόνια, ξανά στο Ζαγόρι, το «Παξεμπόρε» του Λουκιανού Κηλαηδόνη.

Ο «Μελισσοκόμος» και ο Μαρσέλο Μαστροϊάνι να παρκάρει το βαν του μπροστά στην πλατεία Μαβίλη, το 1986 και ο Νταλάρας να τραγουδάει «... μπορεί και να 'ναι απ' τον καπνό, που θάμπωσε τη μέρα». Τη μεθεπόμενη χρονιά, το «Τοπίο στην Ομίχλη» συμβαίνει και πάλι στη Σκάλα, με τον Στράτο Τζώρτζογλου αυτή τη φορά και ο Βασίλης Μπουγιουκλάκης να σερβίρει στην «Ηβη», στο Κουρμανιό.

Όταν επέστρεψε στο Ζαγόρι 40 χρόνια μετά την «Αναπαράσταση»

[ΤΗΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ]

Από το 1998 έως το 2013, κάποιες μέρες του Αυγούστου, συνέβαινε κάτι διαφορετικό στο Ζαγόρι. Ο θεσμός «Σαν παλιό σινεμά» του Μορφωτικού-Εξωραϊστικού Συλλόγου Κάτω Πεδινών με «ψυχή» της ομάδας τον Κώστα Τζιόβα, έδινε μια άλλη ζωή στον τόπο και κατάφερνε να προσεγγίσει εκατοντάδες επισκέπτες. Ήταν μια πολιτιστική πρόταση που δυστυχώς δεν άντεξε.

Ο θεσμός αυτός άφησε όμως το στίγμα του. Ιδίως όταν κατάφερε να φέρει τον Θόδωρο Αγγελόπουλο στα Κάτω Πεδινά για να τον τιμήσει, με αφορμή τα 40 χρόνια από την πρώτη μεγάλη μήκους ταινία του σκηνοθέτη, την «Αναπαράσταση», ταινία-σταθμός στην ιστορία του ελληνικού κινηματογράφου. Μια σημαντική εκδήλωση που έγινε στις 8 Αυγούστου του 2010, στην πλατεία του χωριού, με πάρα πολύ κόσμο.

Η σχέση του Αγγελόπουλου με το Ζαγόρι, όπως και με τα Γιάννενα, ήταν καθοριστική τόσο για το κινηματογραφικό του έργο όσο και για τον ίδιο. «Με υποδέχτηκε ένα γυμνό τοπίο και ένα τραγούδι. Αυτά γίνανε καταγωγική εικόνα και ήχος...» ανέφερε ο σκηνοθέτης, στο ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ «Τοπία της σιωπής-Ταξίδι στην Αναπαράσταση» (2009). Το γυμνό τοπίο ήταν το ζαγορίσιο τοπίο, και συγκεκριμένα το τοπίο της Βίτσας, και το τραγούδι ήταν η «Κοντούλα λεμονιά (Βησσαϊωτίσσα)».

Το Ζαγόρι τον τίμησε, ανακηρύσσοντας τον επίτιμο δημότη με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του τότε Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου με δήμαρχο τον Γαβριήλ Παπαναστασίου. Η ομιλία του Αγγελόπουλου στην τιμητική εκδήλωση ήταν λιτή και «γεμάτη». Ο σκηνοθέτης αποτύπωσε και σε λόγια ό,τι τον καθόρισε: «Έχω ξαναγυρίσει στο Ζαγόρι από τότε που έκανα την 'Αναπαράσταση'. Όμως αυτή τη φορά επιστρέφω με την 'Αναπαράσταση' κι αυτό είναι πολύ σημαντικό... Πριν από λίγα χρόνια, από ένα περιοδικό μου έκαναν μια ερώτηση: Τι θα θέλατε να πάρετε μαζί σας 'φεύγοντας'; Και είπα για την πρώτη εικόνα που είδα όταν έφτασα με το λεωφορείο στη Βίτσα. Ένα απόγευμα, με ψιλόβροχο και αραιά ομίχλη. Η πέτρα ήταν μαύρη από τη βροχή και κάποιες

Ο Θ. Αγγελόπουλος στην κεντρική πλατεία των Κάτω Πεδινών, με τον Κώστα Τζιόβα να τον καλωσορίζει (φωτογραφικό αρχείο Κ. Τζιόβα)

γυναίκες με μαύρα έφευγαν μέσα στο τοπίο. Και μέσα από το καφενείο του χωριού ακουγόταν η φωνή ενός γέρου που τραγουδούσε 'Μωρή κοντούλα λεμονιά με τα πολλά λεμόνια'».

Η εκδήλωση τιμής είχε διοργανωθεί με την υποστήριξη όχι μόνο του τότε Δήμου Κεντρικού Ζαγορίου αλλά και της τότε Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων. Η ομάδα του Μορφωτικού-Εξωραϊστικού Συλλόγου Κάτω Πεδινών ήθελε από χρόνια να καταφέρει αυτό που φανταζόταν ακατόρθωτο αρχικά: Να φέρει τον Θ. Αγγελόπουλο «στον τόπο από όπου ξεκίνησε», όπως μας λέει ο Κώστας Τζιόβας.

Η προσπάθεια ξεκίνησε από το 2007 με τον Φωκίωνα Καψάλη από τους Ασπραγέλους να αποτελεί τον συνδετικό κρίκο. Ο Φωκίωνας Καψάλης γνώριζε τον Αγγελόπουλο από την εποχή των γυρισμάτων

της «Αναπαράστασης» σε Βίτσα και Μονοδένδρι. Τον Ιανουάριο του 2010, ο Κώστας Τζιόβας έκανε μια νέα προσπάθεια. Την επόμενη κιόλας μέρα, ήρθε το απαντητικό email από την εταιρία παραγωγής του Αγγελόπουλου: «Ο κ. Αγγελόπουλος με χαρά δέχεται την πρόσκλησή σας και θα παρευρεθεί στο τιμητικό αφιέρωμα στο Ζαγόρι το καλοκαίρι με την οικογένειά του. Παρακαλεί να προσκληθούν στις εκδηλώσεις ο Δήμαρχος Ιωαννίνων, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και οι κάτοικοι των περιοχών Βίτσας και Μονοδενδρίου». Και μια ήσυχη μέρα του Αυγούστου, ο Αγγελόπουλος πήγε ξανά στο Ζαγόρι για να τιμηθεί αλλά και για να τιμήσει τον τόπο αυτόν. «Αυτό που κάνατε... Δεν μπορώ να σας εκφράσω πόσο δυνατό ήταν για μένα»: Αυτό είπε ο σκηνοθέτης σε προσωπικό επίπεδο στον Κώστα Τζιόβα.

Αυτό και κάτι άλλο, ένα μικρό παράπονο: «Θα ήθελα μόνο λίγο καλύτερο κέρασμα στον ήχο» είπε. «Το είπε με έναν απίστευτα ευγενικό τρόπο» θυμάται ο κ. Τζιόβας. Για τον κ. Τζιόβα, ο Αγγελόπουλος και οι ταινίες του έχουν μεγάλη σημασία όχι μόνο για το Ζαγόρι αλλά και για τα Γιάννενα. «Τα Γιάννενα είναι αγγελοπουλικά γιατί ουσιαστικά κουβαλάνε απόλυτα την ατμόσφαιρα των ταινιών του. Το υγρό στοιχείο, την ομίχλη, τον μουντό καιρό, την εικόνα μιας άλλης Ελλάδας. Θεωρώ ότι όταν βλέπεις μια ταινία του Αγγελόπουλου, αισθάνεσαι λίγο Γιαννιώτης» μας λέει.

Την παρουσίαση του κινηματογραφικού έργου του είχε κάνει η σκηνοθέτης Νικαίτη Κοντούρη

ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΣΤΟΝ ΛΕΥΚΟ ΟΙΚΟ 'Η

Οι χαμένες ψευδαισθήσεις του Τζο Μπάιντεν

Επικαλέστηκε τους «φύλακες αγγέλους» της ενόπτιας, τον πρόλαβαν οι δαίμονες της Αμερικής: μέσα σε έναν χρόνο ο αισιόδοξος, καλόκαρδος Τζο Μπάιντεν μετατράπηκε σε έναν πιο κατηφή πρόεδρο, που δίνει μάχη για να σώσει τουλάχιστον κάποιες από τις μεγάλες υποσχέσεις του.

Στις 20 Ιανουαρίου 2021 στα σκαλιά του Καπιτώλιου ο 46ος πρόεδρος των ΗΠΑ που είχε μόλις ορκιστεί διαβεβαίωνε, επικαλούμενος τον Αβραάμ Λίνκολν, τους Αμερικανούς ότι η χώρα τους ξέρει «να αγκαλιάζει τους φύλακες αγγέλους της» και τόνισε ότι θα βάλει «όλη του την ψυχή» για να την «ενώσει».

Στις 6 Ιανουαρίου 2022 ένας εντελώς διαφορετικός Τζο Μπάιντεν παίρνει τον λόγο και πάλι στο Καπιτώλιο, ένα χρόνο μετά την εισβολή στο κτίριο υποστηρικτών του πρώην προέδρου Ντόναλντ Τραμπ.

«Δεν θα επιτρέψω σε κανέναν να βάλει το μαχαίρι στον λαιμό της δημοκρατίας», τόνισε. «Δεν επιδίωξα αυτή τη μάχη» κατά της πολιτικής βίας και των αυταρχικών τάσεων, αλλά «δεν θα την εγκαταλείψω».

«ΤΙΠΟΤΑ ΠΙΑ»

Πλέον δεν τίθεται θέμα διαλόγου με τους Ρεπουμπλικάνους, στην αντιπολίτευση, ούτε αντιμετώπισης του προκατόχου του με περιφρόνηση. «Στόχος του πρώην προέδρου και των συμμάχων του είναι να αποκλείουν όποιον ψηφίζει εναντίον τους. Είναι τόσο απλό. Τα γεγονότα δεν έχουν πια καμία αξία. Η ψήφος σας δεν έχει πια καμία αξία», κατήγγειλε λίγες ημέρες αργότερα ο Αμερικανός πρόεδρος. Η αλλαγή στη ρητορική είναι εμφανής για το 79χρονο Δημοκρατικό, ο οποίος συνήθως προτιμούσε τα ευφυολογήματα από τις βρισιές, τους υπαινιγμούς από την καυστική κριτική.

Όσο καλόκαρδος και να είναι, ο Μπάιντεν δεν είναι δημοφιλής: σύμφωνα με τις δημοσκοπήσεις το 42% των Αμερικανών έχει θετική γνώμη για εκείνον.

Εξάλλου σύμφωνα με έρευνα του πανεπιστημίου Κουίνιαπιακ, το 58% των Αμερικανών πιστεύει ότι η δημοκρατία δεν θα αντέξει τον διχασμό της χώρας, πάνω από την οποία στοιχειώνει περισσότερο

από ποτέ η βία: η βία των πολιτικών επιθέσεων, των κοινωνικών και φυλετικών ανισοτήτων, των νεκρών από υπερβολική δόση ναρκωτικών ή από πυροβόλα όπλα. Ο Τζο Μπάιντεν δεσμεύθηκε να γυρίσει τη σελίδα της φονικής πανδημίας covid-19, να εγγυηθεί την ευημερία της μεσαίας τάξης, να αποκαταστήσει το διεθνές κύρος των ΗΠΑ.

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Ο Μπάιντεν «έκανε λάθος πολιτικό υπολογισμό» λέγοντας ότι «έχει πραγματική πλειοψηφία για να κυβερνήσει», αντί να «εμφανιστεί ως ένας πρόεδρος της συνεργασίας», όπως είναι στην πραγματικότητα, εκτιμά ο Κορεντάν Σελίν καθηγητής Ιστορίας και χρονικογράφος στον ιστότοπο Les Jours.

Η θητεία του ξεκίνησε καλά: το σχέδιο ανάκαμψης των ΗΠΑ υιοθετήθηκε γρήγορα, μειώθηκε η ανεργία, αυξήθηκε το ποσοστό εμβολιασμού κατά της covid-19, οι σύμμαχοι των ΗΠΑ φάνηκαν να ενθουσιάζονται με τον νέο πρόεδρο.

Ο Τζο Μπάιντεν βασίζεται στην προσωπικότητά του, η οποία είναι εντελώς αντίθετη από αυτή του προκατόχου του.

Του είναι εύκολο να κάνει πλάκα και να χαριτολογεί, τα δράματα της οικογένειάς του προκαλούν συμπάθεια. Στο πλευρό της συζύγου του Τζιλ καλλιεργεί την εικόνα ενός καλοκάγαθου παππού: μια κούνια για τα εγγόνια του κάτω από τα παράθυρα του Λευκού Οίκου, ένας σκύλος, η λειτουργία της Κυριακής, παγωτά στον καταψύκτη.

Όμως η προεδρία του εκτροχιάστηκε το καλοκαίρι του 2021. Τον Ιούλιο ο Μπάιντεν κήρυξε πρόωρα την «ανεξαρτησία» των ΗΠΑ από την covid-19, την ώρα που το στέλεχος Δέλτα εξακολουθούσε να εξαπλώνεται στη χώρα.

Στη συνέχεια καθυστέρησε να αντιδράσει όταν η αποχώρηση των Αμερικανών στρατιωτών από το Αφγανιστάν αποδείχθηκε χαώδης. Οι Αμερικανοί παρακολούθησαν σοκαρισμένοι την πτώση της Καμπούλ, με τον Μπάιντεν στην οικία του στο Καμπ Ντέιβιντ.

Η υιοθέτηση ενός νομοσχεδίου επενδύσεων ιστορικών διαστάσεων για τις υποδομές, που επικυρώθηκε με τις ψήφους μερικών Ρεπουμπλικάνων, του έδωσε μια ώθηση το φθινόπωρο.

Όμως οι Αμερικανοί έχουν κουραστεί από την πανδημία, το ένα κύμα της οποίας διαδέχεται το άλλο, και είναι αντιμετώπι με την αύξηση του πληθωρισμού, την οποία ο Λευκός Οίκος προσπαθεί εδώ και καιρό να περιορίσει.

Σε ό,τι αφορά το εξωτερικό ο Μπάιντεν κατέβαλε μεγάλες προσπάθειες για να διατηρήσει ανοικτό έναν διάλογο επικοινωνίας με τον Κινέζο και τον Ρώσο ομόλογό του -τον Σι Τζινπίνγκ και τον Βλαντίμιρ Πούτιν. Όμως μερικές φορές η ομάδα του φαίνεται να αντιμετωπίζει με ψυχρότητα τις προκλήσεις της Κίνας ή της Ρωσίας ή τις διαμαρτυρίες των συμμάχων των ΗΠΑ που αισθάνονται παραμελημένοι.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ/AFP

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΒΙΛΙΚΑΣ

Ο πληθωρικός κωμικός

Έφυγε ξαφνικά όπως μπου-καρε στο χώρο του θεά-ματος, ενθουσιάζοντας με το πληθωρικό του ταλέντο. Ο Βασίλης Τσιβιλίκας, ήταν ένας κωμικός που έπιασε το νήμα των μεγάλων της προηγούμενης γενιάς κωμικών, καταφέρνοντας με τη σειρά του να το μεταφέρει στην επόμενη γενιά. Ήταν ένας μάστορας της υποκριτικής, που μπορούσε να παίξει τα πάντα, αλλά προτιμούσε να δοκιμάζεται στην απαιτητική κωμωδία, στοχεύοντας πάντα στο γέλιο, που ο ίδιος θεωρούσε υγεία.

Ο Βασίλης Τσιβιλίκας, που γεννήθηκε πριν 80 χρόνια (17 Ιανουαρίου του 1942) και πέθανε πριν δέκα χρόνια (29 Φεβρουαρίου 2012), υπήρξε κατά κύριο λόγο ένας θεατράνθρωπος, καθώς λάτρεψε το σανίδι και όπως είχε πει ο ίδιος ήθελε να πεθάνει πάνω σε αυτό. Κάτι που... πέτυχε, αλλά δυστυχώς πρόωρα, αφού μέχρι να αφήσει την τελευταία του πνοή έπαιζε στο θέατρο Ακάδημος, στην παράσταση «Η ζωή ποδήλατο».

Ο ψηλόλιγνος πληθωρικός ηθοποιός, με τα αστεία χαρακτηριστικά, μεγάλο στόμα, μεγάλη μύτη, μεγάλα εκφραστικά μάτια, αλλά και μεγάλα χέρια και πόδια, δίνοντας την αίσθηση ότι δεν μπορούσε να τα κουμαντάρει αλλά του έδωσαν την ευχέρεια να παίζει με όλο του το σώμα, είχε όλα τα απαραίτητα για να κάνει κωμωδία υψηλών προδιαγραφών. Γιατί πέρα απ' τα παραπάνω είχε και το ταλέντο και την παιδεία και το μεράκι να πάει τους χαρακτήρες που ερμήνευσε ένα βήμα παραπέρα από τα συνηθισμένα και τη σιγουριά της μανιέρας, την ευκολία να προκαλεί το γέλιο και να κερδίζει το χειροκρότημα άμα τη εμφανίσει.

Αυτό που δεν είχε ο Βασίλης Τσιβιλίκας ήταν η τύχη, τουλάχιστον στον κινηματογράφο, καθώς έκανε το μπαμ -όπως ο φίλος του Γιώργος Κωνσταντίνου στο «Χτυποκάρδια στο Θρανίο» με το λιγυρευτού προφιτερόλ-, όταν πρωτοεμφανίστηκε, επτά χρόνια αργότερα, στην κωμωδία του 1970 «Η Θεία μου η Χίπισσα», σαν πλουσιόπαιδο και όψιμος χίπης με μια κουδούνα στο λαιμό, σε μια εποχή που το «παλιό εμπορικό σινεμά» είχε αρχίσει να καταρρέει. Από τη μια η χούντα, που επέτρεπε μόνο εύπεπτες ανοησιούλες και προπαγανδιστικά φιλμ και από την άλλη το μοιραίο τέλος όλων αυτών των ταλαντούχων ηθοποιών, σκηνοθετών και άλλων συντελεστών, που έκαναν το μεταπολεμικό σινεμά αξιαγάπητο, έφεραν το τέλος μιας θρυλικής -πια- εποχής.

Αν ο Τσιβιλίκας είχε βγει δέκα χρόνια πριν στο ελληνικό σινεμά, το όνομά του θα ήταν σίγουρα δίπλα στους Αυλωνίτη, Σταυρίδη, Βουτσά, Γκιωνάκη, Ρίζο, Μηλιάδη και όλων αυτών που ακόμη μας κάνουν να γελάμε και να νοσταλγούμε εποχές που έχουν περάσει ανεπιστρεπτή. Και όμως, με τις λίγες εμφανίσεις του στις ταινίες κατάφερε να δείξει το πηγαίο ταλέντο του, να προσφέρει το γέλιο. Ωστόσο, ο Τσιβιλίκας δεν περιορίστηκε στο θέατρο. Καταλαβαίνοντας ότι τη θέση του σινεμά θα πάρει η τηλεόραση, δούλεψε πολύ στα τηλεοπτικά στούντιο, φέρνοντας το θέατρο στο γυαλί, αλλά και σε αρκετά σίριαλ και εκπομπές. Και πάντα, όμως, παραμένοντας πιστός στο θέατρο, για το οποίο έδινε την αίσθηση ότι γι' αυτό ανέπνεε.

ΑΠ' ΤΗ ΣΑΛΟΝΙΚΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΕΧΝΗΣ

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, μέσα στην Κατοχή, έχοντας καταγωγή από τη Δομνίστα και το Μεγάλο Χωριό της Ευρυτανίας. Ήταν το πρώτο παιδί μιας ευκατάστατης οικογένειας, ενώ είχε και δυο αδελφές. Φοίτησε στο Αμερικανικό Κολέγιο της Θεσσαλονίκης «Ανατόλια», όπου οι καθηγητές του τον παρότρυναν να ασχοληθεί

Σκηνή από την ταινία «Ο Κατεργάρης» με τους Χρόνη Εξαρχο και τον Γιάννη Μιχαλόπουλο/Finos Film

Πέντε κωμωδίες όλες κι όλες

ΣΤΟ ΣΙΝΕΜΑ, μετά την κωμωδία του Αλέκου Σακελλάριου «Η Θεία μου η Χίπισσα», στην οποία κέρδισε το στοίχημα και κυρίως τις εντυπώσεις ακόμη και από τους γνωστούς πρωταγωνιστές Ρένα Βλαχοπούλου και Αντρέα Μπάρκουλη, θα ακολουθήσουν οι ταινίες «Ο Κατεργάρης» του Γιάννη Δαλιανίδη, με τον Χρόνη Εξαρχάκο και τον Γιάννη Μιχαλόπουλο, σε ένα περίτεχνο ρόλο βραδύ-

γλωσσου, «Ζητείται Επειγόντως Γαμπρός», του Σακελλάριου, πάλι με την Ρένα Βλαχοπούλου, «Η Ρένα Είναι Οφσάιντ», ερμηνεύοντας ένα μανάτζερ του ποδοσφαίρου και «Ο Μάγκας με το Τρίκυκλο» κάνοντας έναν φωτογράφο μόδας, δίπλα στον Σταύρο Παράβα, που κι αυτός έφυγε πρόωρα από κοντά μας. Οι εμφανίσεις του σε ακόμη μερικές ταινίες ήταν άνευ σημασίας.

με την ηθοποιία, συμμετέχοντας στη θεατρική ομάδα του σχολείου. Μπήκε στην Αγγλική Φιλολογία, την οποία εγκατέλειψε για να κατέβει στην Αθήνα, για να ασχοληθεί επαγγελματικά με την υποκριτική, σπουδάζοντας στη Δραματική Σχολή του Πέλου Κατσέλη. Το 1965 θα κάνει το ντεμπούτο του στο θέατρο, ενώ δυο χρόνια μετά θα τον καλέσει ο Κάρολος Κουν στο Θέατρο Τέχνης, όπου θα πέσει στα βαθιά κολυμπώντας ερμηνευτικά.

ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Έτσι, ο Βασίλης Τσιβιλίκας μπήκε στο χώρο της τηλεόρασης, μεταφέροντας στη μικρή οθόνη το θέατρο -ελληνικό και ξένο ρεπερτόριο- αλλά και σίριαλ που ορισμένες φορές δεν συμβάδιζαν με το ταλέντο του. Γι' αυτό βρίσκει παρηγοριά σε αυτό που αγαπούσε περισσότερο, το θέατρο,

παίζοντας καθημερινά, σκηνοθετώντας, μεταφράζοντας, διασκευάζοντας και κάνοντας τεράστιες επιτυχίες. Ορισμένες απ' αυτές ήταν «Ξυπόλυτοι στο πάρκο», «Ο,τι πείτε υπουργέ μου», «Ο Φιλάργγυρος» και προς το τέλος της καριέρας του οι αριστοφανικές κωμωδίες «Θεσμοφοριάζουσες» και «Λυσιστράτη».

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Πάντως, αξιοσημείωτη θα μείνει η εξαιρετική πολιτιστική εκπομπή «Καλλιτεχνικό Καφενείο» στην ΕΡΤ, πρωτοπόρα τηλεοπτικά λόγω της χαλαρής διάθεσής της, που έκανε το 1986-1987 μαζί με τον Κώστα Φέρρη και τον Μίμη Πλέσσα και απ' την οποία παρέλασαν τεράστια ονόματα της ελληνικής τέχνης και των γραμμάτων. Μία εκπομπή, στην οποία ανατρέχουμε τα τελευταία χρόνια θέλοντας να

θυμηθούμε μεγάλες μορφές της τέχνης, όπως οι Μίκης Θεοδωράκης, Γιάννης Σπανός, Λουκιανός Κηλαπδόνης, Μίμης Φωτόπουλος, Αλίκη Βουγιουκλάκη, Σταμάτης Κόκοτας, Νίκος Κούρκουλος, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Αντιγόνη Βαλάκου, Λευτέρης Πανταζής, Νίκος Τζόγιας, Βίκυ Μοσχολιού, Άννα Καλουτά, Ανδρέας Βουτσινάς, Δημήτρης Μυράτ και πολλοί άλλοι.

Ο Βασίλης Τσιβιλίκας θα αφήσει την τελευταία του πνοή, σε ηλικία 70 ετών, στο δίσκετο 2012, στις 29 Φεβρουαρίου, σε ένα ασθενοφόρο, στον δρόμο για το Σισμανόγλειο, μετά από έντονη καρδιακή ενόχληση, αφήνοντας πίσω του την αγαπημένη του γυναίκα Αλίκη και δυο παιδιά, αλλά και τη μορφή ενός ευγενέστατου καλοσυνάτου ανθρώπου, που ήθελε να κάνει τους άλλους να γελάνε...

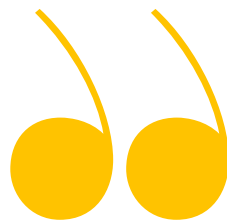
ΑΠΕ-ΜΠΕ/ΧΑΡΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΚΗΣ

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

Εκατό χρόνια από τη γέννηση του Τάσου Λειβαδίτη

...Περπάτησαν ώρα, χαμογελώντας ο ένας στον άλλον, κι όταν πέρασε τυφλό το τρένο, βουίζοντας, τα δυο παιδιά χειροπιασμένα συνέχιζαν να προχωράνε πάνω στις ράγες.

Λένε πως τα πρώτα χρόνια μετά τον θάνατο ενός ποιητή είναι καθοριστικά για τη μάχη του με τον χρόνο: τότε θα κριθεί για το αν και πώς θα περάσει στις νεώτερες γενιές, τότε θα διαπιστωθεί αν έχει ακόμη τη δύναμη να συγκινήσει και να εμπνεύσει, τότε θα αποφασιστεί αν μπορεί να επιβιώσει σε μια εποχή που κινείται κάτω από έναν εντελώς διαφορετικό αστερισμό. Από τον θάνατο του Τάσου Λειβαδίτη μάς χωρίζει ένα αρκετά μεγάλο διάστημα ενώ φέτος συμπληρώνεται εκατονταετία από τη γέννησή του. Να θυμίσουμε μερικά από τα πιο συζητημένα ποιητικά του βιβλία; «Μάχη στην άκρη της νύχτας» (1952), «Αυτό το αστέρι είναι για όλους μας» (1952), «Φυσάει στα σταυροδρόμια του κόσμου» (1953), «Οι γυναίκες με τ' αλογίσια μάτια» (1958), «Νυχτερινός επισκέπτης» (1972), «Ο διάβολος με το κροπιδήγιο» (1975), «Βιολί για μονόχειρα» (1976), «Εγχειρίδιο ευθανασίας» (1979), «Ο τυφλός με τον λύχνο» (1983), «Βιολέτες για μια εποχή» (1985), «Μικρό βιβλίο για μεγάλα όνειρα» (1987), «Τα χειρόγραφα του Φθινοπώρου» (1990).

Μνημονεύοντας τον Λειβαδίτη με την αφορμή την εκατονταετία από τη γέννησή του, εκείνο που διαπιστώνουμε σχεδόν αμέσως πως ο αγαπημένος ποιητής της μεταπολεμικής Αριστεράς διανύει στην εποχή μας μια καινούργια περίοδο ανθοφορίας. Οι νέοι (απλοί αναγνώστες, αλλά και ποιητές) ψάχνουν τον Λειβαδίτη ξανά και από την αρχή, επιλογές ποιημάτων του κάνουν την εμφάνισή τους σε ποικίλες ηλεκτρονικές διευθύνσεις, άρθρα στον ημερήσιο Τύπο και στα λογοτεχνικά περιοδικά έρχονται να υπενθυμίσουν τους βασικούς σταθμούς της πορείας του ενώ φιλολογικές μελέτες επιχειρούν να ερμηνεύσουν με ένα σαφώς ανανεωμένο βλέμμα το έργο του.

Πώς κατάφερε ο Λειβαδίτης, που πρώτα ύμνησε σε διθυραμβικούς τόνους τα πολιτικά και κοινωνικά ιδεώδη της Αριστεράς κι ύστερα πένθησε πικρά για την καταρράκωσή τους, να αρθεί πάνω από τις περιστάσεις και τους περιορισμούς του καιρού του; Να έχει άραγε σχέση αυτή η υπέρβαση με το γεγονός πως μοιλονότι

ασπάστηκε με ιερή προσήλωση τα αγωνιστικά ιδανικά, δεν έκρυψε ούτε κατ' ελάχιστον τον άγριο σπαραγμό του για την ήττα της επανάστασης; Να εξαρτάται από το ότι η ανάγκη για μια επαναστατική διέξοδο, για ένα απελευθερωτικό φρόνημα πέρα από τα εσκαμμένα, δεν οβήνει ποτέ από την καρδιά; Ή μήπως, πάλι, θα πρέπει να βάλουμε στην άκρη τους επαναστατικούς αγώνες (και μαζί τις νίκες και τις απώλειές τους) και να διαβάσουμε την ποίηση του Λειβαδίτη ως ένα ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, που μαγεύει ακριβώς επειδή κατορθώνει να αποφύγει την οποιαδήποτε μηχανική αντίθεση;

Η πραγματικότητα βρίσκεται κατά πάσα πιθανότητα κάπου στη μέση. Ουδείς θα ήταν πρόθυμος να ενστερνιστεί το επαναστατικό πνεύμα, στα χρόνια μας ή σε άλλες εποχές, αν ο λόγος του Λειβαδίτη δεν συγκλονιζόταν από ένα έντονο υπαρξιακό ρίγος: το ρίγος που διακρίνουμε ήδη από τους πρώτους, νεανικούς του στίχους, αλλά το οποίο θα αποκτήσει πλήρη ισχύ μόνο μετά τον «Νυχτερινό επισκέπτη»:

Ζούσε την τελευταία του ώρα. Στο σταθμό, νύχτα, περίμενε το τρένο, που θα 'πεφτε μπροστά του να τελειώνει. Άξαφνα, από μια παλιά ξεχασμένη παρόρμηση ανέβηκε στη γραμμή να περπατήσει, όπως άλλοτε, που ήταν ένα αιώνιο παιδί. Τότε, μ' έκπληξη, είδε τη μικρή πεθαμένη εξαδέλφη να περπατάει στην άλλη γραμμή, απλώνοντάς του το χέρι, για να κρατηθούν πιο στέρεα, πάνω απ' τ' όνειρο.

.....Περπάτησαν ώρα, χαμογελώντας ο ένας στον άλλον, κι όταν πέρασε τυφλό το τρένο, βουίζοντας, τα δυο παιδιά χειροπιασμένα συνέχιζαν να προχωράνε πάνω στις ράγες.

.....ενώ το πτώμα ενός άντρα κείτονταν πιο εκεί. Αν η ποίηση του Λειβαδίτη λειτουργεί όντως ως σύνολο είναι γιατί επηρεάζεται από αυτή την αναδρομική κίνηση: τα υστερότερα ποιήματα φωτίζουν τα πρωτότερα, δικαιώνοντας εντέλει ολόκληρη τη διαδρομή – από το όραμα για την ανατροπή του κόσμου μέχρι τους μικρούς ή τους μεγάλους βασανισμούς της ραγισμένης ατομικής ύπαρξης.

B. ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

**Όταν γεννήθηκε
ο «λεπτός,
λευκός δούκας»**

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η περίοδος 1975-'77 δεν ήταν και η πιο νορμάλ του Ντέιβιντ Μπόουι, αλλά και ποιος μπορεί να βάλει τις λέξεις «νορμάλ» και «Μπόουι» στην ίδια πρόταση, για γεγονότα των '70s;

Κάπου στη μέση της δεκαετίας όμως και ενώ ήδη είχε ταυτιστεί με κανα δυο περσόνας (όπως ο Ziggy Stardust), ο Μπόουι δοκίμασε τις αντοχές του μυαλού του με τρόπο που αποτυπώθηκε τόσο στο Young Americans του '75, όσο και στην ταινία «Ο άνθρωπος που έπεσε στη Γη» του Νίκολας Ρεγκ, όπου ο Μπόουι πρωταγωνιστούσε.

Η επιτομή της νέας περσόνας όμως, υπήρχε στο Station to Station, ένα από τα πιο παράξενα, καινοτόμα και αμφιλεγόμενα άλμπουμ του, που κυκλοφόρησε στις 23 Ιανουαρίου του 1976, πριν από 46 χρόνια δηλαδή.

Τω καιρώ εκείνω ο Μπόουι βίαζε τη διατροφή του στην κόκα και τις πιπεριές (πράσινες και κόκκινες) και είχε ζούσε σαν μια μετεμψύχωση του Άλιστερ Κρόουλι, ενώ πίστευε ότι μάγισσες θέλουν να κλέψουν το σπέρμα του και ότι ο Τζίμι Πέιτζ του 'στελνε κρυφά, μακάβρια μηνύματα.

Τον δε Απρίλιο του '75 είχε σπεύσει να ανακοινώσει την αποχώρησή του από τη μουσική

Ο Μπόουι στο Station to Station έδωσε το βασικό ρόλο... γενικά, σε όλες τις δραστηριότητές του, στον «Thin White Duke», την κεντρική περσόνα του δίσκου και γενικώς, της ύπαρξής του. Κάμποσα χρόνια αργότερα, ο Μπόουι αποκήρυττε διάφορα πράγματα που έκανε και κυρίως, έλεγε εκείνη την εποχή, όπως για παράδειγμα κάτι χαροκαμένες ναζιστολογίες, κάτι απίθανα σκηνικά κατά τα οποία ο Μπόουι/Duke συλλαμβανόταν να χαιρετάει ναζιστικά κ.λπ. Καμιά 20αριά χρόνια αργότερα αυτοχαρακτηριζόταν ως «fucked up», για εκείνη την περίοδο. Το Station to Station ωστόσο, ήταν μια κάπως διαφορετική φάση. Ήταν φανερά επηρεασμένο από το kraut rock και αλληλεπιδρούσε με μπάντες όπως οι Neu!, ενώ έμελλε να γίνει σημείο επιρροής για αρκετές electro μπάντες του κοντινού και μακρινότερου μέλλοντος.

Ο δίσκος είχε μόλις έξι κομμάτια, από τρία σε κάθε πλευρά. Το δεκάλεπτο Station to Station είναι η μικρή βιογραφία του Thin White Duke, τον οποίο ο Μπόουι θα υποδυόταν στις συναυλίες, αλλά και πριν-μετά από αυτές, όπως αποδείχθηκε στην πράξη.

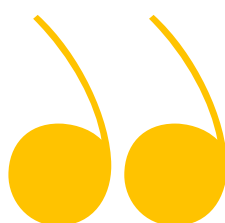
Εν τέλει, το Station to Station μουσικά ήταν μια ενδιαφέρουσα μουσική, όχι ακριβώς παρένθεση, αλλά σίγουρα, παραίσθηση του Μπόουι που πέρασε από το φανκ του Young Americans στο art prog, λίγο πριν επιστρέψει σε αυτό που ήταν καλύτερος από όλους, με το Low, ίσως ένα από τα καλύτερα άλμπουμ του ροκενρόλ.

Στο μεταξύ όμως, πρόλαβε να διασκευάσει, στο Station to Station, ένα συγκλονιστικό κομμάτι: το Wild is the Wind, του ρώσου συνθέτη Ντμίτρι Τόμκιν, το οποίο είχε διασκευάσει πιο πριν, με ακόμα συγκλονιστικότερο τρόπο, η Νίνα Σιμόν...

Η ιστορία της ανύπαρκτης «σούπερ» παραλλαγής Deltacron

Όλα ξεκίνησαν στις 7 Ιανουαρίου, όταν ο ιολόγος Λεόντιος Κωστρίκης ανακοίνωσε ότι εντόπισε αρκετά γονιδιώματα του ιού που συνδύαζαν στοιχεία τόσο από τη Δέλτα όσο και τη νέα παραλλαγή Όμικρον.

Η είδηση πριν δύο εβδομάδες ότι εντοπίστηκε στην Κύπρο μια νέα «σούπερ» παραλλαγή του κορονοϊού, η οποία βαφτίστηκε Deltacron, επειδή συνδύαζε τις παραλλαγές Delta (Δέλτα) και Omicron (Όμικρον), πυροδότησε παγκόσμια ανησυχία. Τελικά οι επιστήμονες τείνουν να καταλήξουν στο συμπέρασμα ότι ποτέ δεν υπήρξε τέτοια υπερ-παραλλαγή και ότι ο υποτιθέμενος εντοπισμός της μέσω γενετικής ανάλυσης είτε ήταν ένα επιστημονικό λάθος είτε το όλο θέμα παρερμηνεύθηκε και «φούσκωσε» υπερβολικά χωρίς λόγο.

Όλα ξεκίνησαν στις 7 Ιανουαρίου, όταν ένας διακεκριμένος επιστήμονας, ο ιολόγος Λεόντιος Κωστρίκης, καθηγητής Βιολογικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, ιδρυτικό μέλος της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών Γραμμάτων και Τεχνών και επικεφαλής του Εργαστηρίου Βιοτεχνολογίας και Μοριακής Ιολογίας, ανακοίνωσε ότι η ερευνητική ομάδα του εντόπισε, σε δείγματα ατόμων με κορονοϊό, αρκετά γονιδιώματα του ιού που συνδύαζαν στοιχεία τόσο από τη Δέλτα όσο και τη νέα παραλλαγή Όμικρον. Ο ίδιος και οι συνεργάτες του ονόμασαν το εύρημα τους Deltacron και «ανέβασαν» τις αναλύσεις δεκάδων τέτοιων γονιδιωμάτων στη βάση δεδομένων GISAID.

Μια μέρα μετά, στις 8 Ιανουαρίου, τα διεθνή μέσα ενημέρωσης πρόβαλαν το νέο και η Deltacron έγινε πλέον παγκόσμια είδηση. Η επακόλουθη αντίδραση της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας ήταν όμως άκρως επιφυλακτική έως αρνητική. Η γενική εντύπωση ήταν ότι δεν επρόκειτο για επίφοβο γενετικό ανασυνδυασμό δύο παραλλαγών του ιού, αλλά μάλλον για μόλυνση των δειγμάτων στο εργαστήριο.

«Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα όπως η #Deltacron. Η #Omicron και η #Delta ΔΕΝ δημιούργησαν μια σούπερ παραλλαγή», έγραψε στο Twitter η δρ Κρουτίκα Κουπάλι, μέλος της ομάδας του Παγκόσμιου Ορ-

γανισμού Υγείας για την Covid-19, με έδρα στο Ιατρικό Πανεπιστήμιο της Ν.Καρολίνα των ΗΠΑ.

Σύμφωνα με το κορυφαίο επιστημονικό περιοδικό «Nature», που αφιέρωσε σχετικό άρθρο στην υπόθεση και στην επιστημονική διαμάχη που πυροδοτήθηκε, ορισμένοι ερευνητές εμφανίζονται ικανοποιημένοι που το επιστημονικό σύστημα γρήγορα βρήκε ένα πιθανό σφάλμα γενετικής αλληλούχισης, ενώ άλλοι προειδοποιούν ότι το γεγονός αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα του πώς μπορεί να εξαπλωθεί η παραπληροφόρηση εν μέσω πανδημίας.

ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΙΕΣ

Ο Κωστρίκης δηλώνει ότι ορισμένες πλευρές της αρχικής υπόθεσης του έχουν παρερμηνευθεί και ότι - παρά τη σύγχυση που προκάλεσε το όνομα Deltacron καθώς ορισμένα μέσα ενημέρωσης θεώρησαν ότι επρόκειτο για έναν νέο ανασυνδυασμένο ιό Δέλτα-Όμικρον - ο ίδιος ποτέ δεν ανέφερε πως επρόκειτο για ένα υβρίδιο των δύο παραλλαγών. Σε κάθε περίπτωση πάντως, 72 ώρες μετά την αρχική δημοσιοποίηση, αφαίρεσε τις επίμαχες αλληλουχίες από την κοινή θέα τους στη βάση γενετικών δεδομένων.

Η Τσέριλ Μπένετ του Ιδρύματος GISAID στην Ουάσιγκτον δήλωσε ότι, καθώς περισσότερα από επτά εκατομμύρια γονιδιώματα του κορονοϊού SARS-CoV-2 έχουν «φορτωθεί» στη βάση δεδομένων από τον Ιανουάριο του 2020 έως τον Ιανουάριο του 2022, ορισμένα λάθη δεν πρέπει να αποτελούν έκπληξη. Όπως ανέφερε, «η βιασύνη να εξαχθούν συμπεράσματα, με βάση δεδομένα που μόλις έχουν καταστεί διαθέσιμα από εργαστήρια, τα οποία βρίσκονται υπό σημαντική πίεση χρόνου να παράγουν στοιχεία εγκαίρως, δεν βοηθά σε μια επιδημία».

Οι γενετικές αλληλουχίες της Deltacron αναλύθηκαν από δείγματα που το εργαστήριο του Λ. Κωστρίκη πήρε στα χέρια του τον

Δεκέμβριο στο πλαίσιο της γονιδιωματικής επιτήρησης των παραλλαγών του κορονοϊού στην Κύπρο. Οι ερευνητές τότε πρόσεξαν σε μερικές αλληλουχίες του γονιδιώματος του ιού μια «υπογραφή» που θύμιζε την Όμικρον στο γονίδιο της πρωτεΐνης ακίδας με την οποία ο ιός εισδύει στα ανθρώπινα κύτταρα.

Όπως δήλωσε στο «Nature» ο Κύπριος επιστήμονας, η αρχική υπόθεση του ήταν ότι μερικά σωματίδια του της παραλλαγής Δέλτα είχαν εμφανίσει ανεξάρτητα μεταλλάξεις παρόμοιες με εκείνες που είναι κοινές στην Όμικρον. Στη συνέχεια όμως και αφού ξέσπασε ο διεθνής θόρυβος, άλλοι επιστήμονες, όπως ο ιολόγος Τζέρεμι Κάμιλ του Πολιτειακού Πανεπιστημίου της Λουιζιάνα των ΗΠΑ, πρότειναν ως εναλλακτική πιθανότητα κάτι άλλο: ένα εργαστηριακό σφάλμα.

Ο Κωστρίκης αντιτείνει ότι αν η Deltacron ήταν προϊόν μόλυνσης των δειγμάτων, η γενετική αλληλούχιση θα είχε εμφανίσει αλληλουχίες της παραλλαγής Όμικρον με μεταλλάξεις τύπου Δέλτα και επιμένει ότι το επιχείρημα περί εργαστηριακού σφάλματος «προβλήθηκε από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χωρίς εξέταση των πλήρων δεδομένων μας και χωρίς την παρουσίαση κανενός βάσιμου στοιχείου ότι πρόκειται για κάτι πραγματικό».

Από την άλλη, άλλοι ερευνητές υποστηρίζουν ότι ακόμη κι αν δεν συνέβη μόλυνση των δειγμάτων στο εργαστήριο, οι μεταλλάξεις που εντοπίστηκαν από τον Κωστρίκη, δεν αφορούν αποκλειστικά την Όμικρον, αλλά συναντώνται και σε άλλες παραλλαγές. Σύμφωνα με τον ιολόγο Τόμας Πίκοκ του Κολλεγίου Imperial του Λονδίνου, η βάση GISAID είναι διάσπαρτη από αλληλουχίες γονιδιωμάτων που περιέχουν στοιχεία που έχουν βρεθεί και σε άλλες παραλλαγές του ιού. Αλλά, όπως λέει, «οι άνθρωποι δεν χρειάζεται να τις καταρρίπτουν, επειδή δεν δημιουργείται τόσοσ ντόρος του διεθνούς Τύπου γύρω από αυτές».